

Organisationsnummer 802509-4296
Bankgiro 5220-0391
Hemsida <https://solidaritetnordost.se>
Mail solidaritetnordost@gmail.com

ud.remissvar@regeringskansliet.se
ud.rs@gov.se

2022-11-10

Remissyttrande Ds 2022:24 Sveriges medlemskap i Nato

Solidaritetsföreningen i Nordost (SOL) är en ideell, partipolitiskt obunden förening verksam i Stockholms nordöstra kommuner. Vi lutar oss mot FN-stadgan, vår syn på solidaritet inbegriper solidaritet med kommande generationer. Därför har vi vid tidigare tillfällen markerat vårt avståndstagande mot kärnvapen.

Vi har tagit del av regeringens promemoria Ds 2022:24 *Sveriges medlemskap i Nato* och vill anföra följande.

Sammanfattning

Natoansökan kom till hastigt, utan möjlighet till folklig debatt eller tillräcklig konsekvensanalys. Ansökan saknar därför den legitimitet som krävs för en så avgörande historisk omsvängning i säkerhetspolitiken. Promemorian Ds 2022:24 baseras på en hastigt genomförd parlamentarisk rapport, *Ett försämrat säkerhetspolitiskt läge – konsekvenser för Sverige* (Ds 2022:7). Rapporten saknar en grundlig analys av konsekvenserna av ett svenskt Natomedlemskap. Genom ett medlemskap skulle Sverige ställa sig bakom Natos hela politik inklusive idén om kärnvapenavskräckning.

Vi menar att Sverige i första hand bör försöka bidra till respekten för folkrätten, mänskliga rättigheter, global säkerhet och fredlig utveckling. I det nya säkerhetspolitiska läget är det därför av särskild vikt att Sverige ratificerar FN:s beslut om förbud mot kärnvapen.

3.1 Ett förändrat säkerhetspolitiskt läge

Vi instämmer i promemorians uppfattning att det säkerhetspolitiska läget förändrats drastiskt. I februari 2022 inledde Ryssland ett oprovocerat och oförsvarligt anfallskrig mot Ukraina. Angreppet är även ett angrepp på den europeiska säkerhetsordningen. I detta läge är det av största vikt att Sverige upprätthåller en trovärdig politik för konfliktlösning i enlighet med FN-stadgan. En anslutning till Nato undergräver tilltron till Sveriges möjligheter och förmåga att medla i internationella konflikter. Promemorian (Ds 2022:24) innehåller inga resonemang eller förslag om konfliktlösning, nedrustning och fred.

6.2 Godkännande av nordatlantiska fördraget

Medlemskap i en allians som förlitar sig på kärnvapen gör inte Sverige säkrare utan bidrar tvärtom till ökad osäkerhet både här och i världen. Genom ett Natomedlemskap skulle Sverige legitimera kärnvapenupprustning och kärnvapenanvändning. Sverige skulle därmed få det mycket svårare att verka för kärnvapenedrustning.

Hjalmar Branting, Nathan Söderblom, Dag Hammarskiöld och Alva Myrdal fick Nobels fredspris för sina insatser. Bland andra svenskar som fått internationellt erkännande för sina insatser är Folke Bernadotte, Ulla Lindström, Inga Thorsson, Olof Palme, Maj Britt Theorin, Jan Eliasson och Margot Wallström. Sverige har en lång tradition av att verka för nedrustning och fred. Den svenska hållningen har präglats av vissa grundvärden. Den handlar om demokrati, folkrätten och mänskliga rättigheter. Den handlar om att se till orsakerna bakom konflikter och om att satsa på diplomati, förhandling och medling. Den handlar om att på alla sätt försöka att bidra till nedrustning, hållbar fred och ömsesidig säkerhet. Ett avgörande inslag i den svenska linjen har varit att säga nej till kärnvapen. Denna hållning har mött internationell respekt, man har kunnat lita på Sverige som en alliansfri nation. Dessa grundvärden riskerar att urholkas i och med ett svenskt Natomedlemskap. Vid ett svenskt Natomedlemskap måste därför dessa värden värnas särskilt genom

- att Sverige skriver under FN:s konvention om förbud mot kärnvapen (Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons, TPNW)
- att Sverige fortsätter vara observatör på TPNWs möten intill dess att Sverige signerar och sedan ratificerar TPNW
- att Sverige fortsätter driva Stockholmsinitiativet för kärnvapennedrustning
- att inga kärnvapen ska tillåtas på svensk mark
- att inga utländska militärbaser ska tillåtas på svensk mark
- att Natomedlemskapet inte ska tillåtas urvattna det svenska regelverket för krigsmaterielexport.

7.2 Status för Nato, nationella representanter och organisationens internationella stab

Vi anser att vidare utredning krävs av vilka konsekvenserna kan bli av att ge dessa aktörer immunitet i Sverige.

9.1.3 Konsekvenser för Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik

Vi motsätter oss promemorians analys och slutsatser. Natoprocessen har redan påverkat Sveriges möjligheter att främja grundvärden i svensk utrikes- och säkerhetspolitik. Natoansökan har till exempel förmått Sveriges överbefälhavare Micael Bydén, Sveriges statsminister Ulf Kristersson och Sveriges utrikesminister Tobias Billström att offentligt förklara sig öppna för att tillåta kärnvapen på svensk mark.

9.1.7 Övriga konsekvenser

Vi anser att vidare utredning krävs av vilka miljö- och klimatmässiga konsekvenser som kan följa av ökad militär aktivitet, bland annat ökade militära övningar, i Sverige.

Avslutning

Vi vill värna om Sverige långa engagemang för nedrustning. Engagemanget har gjort det möjligt för Sverige att medverka till konfliktlösning. I det förändrade säkerhetsläget måste förnyade ansträngningar göras för att bidra till ömsesidigt förtroende mellan folk och nationer. I stället för en upprustningsspiral behövs nedrustningsavtal. I en tid av krig och kärnvapenhot kräver vi att Sverige ställer sig bakom FN:s konvention om förbud mot kärnvapen.

Solidaritetsföreningen i Nordost

Matts Mattsson, ordförande